

АНАЛІЗ НЕСУМІСНОСТЕЙ В ЕКСТЕМПОРАЛЬНІЙ РЕЦЕПТУРІ МАЗЕЙ

Чередник І. В., Данькевич О. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра технології ліків

cerednikirina56@gmail.com

Вступ. Проблема сумісності інгредієнтів у лікарських засобах завжди була актуальним питанням, яке стоїть перед виробниками, оскільки лише сумісні поєднання діючих і допоміжних речовин можуть забезпечити ефективність дії при застосуванні і стабільність лікарського препарату при його виробництві і зберіганні.

Методи дослідження. Матеріалами дослідження слугували екстемпоральна рецептура і внутрішньоаптечна заготовка виробничих аптек. У роботі використовували методи аналізу, синтезу і узагальнення даних.

Результати дослідження. Нами було проаналізовано компонентний склад 278 екстемпоральних прописів і внутрішньоаптечних заготовок, які виготовляються аптеками «про запас», і у 32 з них було виявлено несумісність інгредієнтів. В той же час в багатьох випадках несумісність була такою, яку можна подолати, або взаємодія може відбуватися лише за певних умов. Найвагомими з цих умов є кількісне співвідношення інгредієнтів, спосіб приготування, термін зберігання, вид лікарської форми тощо.

Серед проаналізованої рецептури більшість несумісних сполучень виявлено у рідких лікарських формах (суспензії і емульсії), а також у складі мазей. Для подолання цих несумісностей у мазях можливе додавання допоміжних речовин, які дозволені до застосування при виготовленні ліків, а також зміна технологічного процесу або застосування особливих технологічних прийомів. Для аптечної практики важливе значення має вибір науково обґрунтованого методу приготування мазі, що забезпечить незмінність хімічного складу, фізичного стану та фармакологічної дії препарату як при приготуванні, так і при зберіганні протягом встановленого терміну придатності.

Використовуючи раціональні технологічні прийоми при приготуванні мазей, можна запобігти несумісності. До числа таких прийомів належать: зміна кількості або співвідношення інгредієнтів основи, введення емульгаторів, плавлення основи, приготування в теплій ступці, вибір оптимального порядку змішування інгредієнтів.

Висновки. Головною технологічною задачею при приготуванні мазей, що містять несумісні сполучення компонентів, є отримання стабільних систем належної якості шляхом застосування певних технологічних прийомів.